

INSLAG MED VIDEOSAMTAL FÄLLS FÖR OTILLBÖRLIGT GYNNANDE

Vid granskningsnämndens sista möte före sommaren prövades fyra SVT-ärenden. Två av ärendena gällde Rapport. Ett inslag om att många företag pressades av den höga räntan fälldes för otillbörligt kommersiellt gynnande medan ett annat om kritik mot partiledaren Magdalena Andersson prövades och friades avseende opartiskhet. De två övriga ärendena gällde saktighet. SVT Text friades gällande en uppgift om en hackerattack och ett nyhetsklipp på SVT Play friades efter att en felaktig uppgift redigerats bort och en förklarande text publicerats i direkt anslutning till klippet.

NYHETSKLIPP PÅ SVT PLAY FRIAS – EFTER REDIGERING OCH EN FÖRKLARING I TEXT

FRIAT: SVT Nyheter – Kriget i Ukraina: vi var så naiva, SVT Play, 2024-02-28, program om att det gått tio år sedan Ryssland annekterade Krimhalvön; fråga om saktighet och beriktigande. Dnr. 24/01219.

Inslaget bestod av ett cirka fyra minuter långt klipp med anledning av att det hade gått tio år sedan Ryssland annekterade Krimhalvön. I inslaget såg SVT:s utrikeskorrespondent tillbaka på när hon var på Krim vid det tillfället och hur kriget i Ukraina sedan dess hade utvecklats. I slutet av inslaget sa korrespondenten att "det här var första gången sedan andra världskriget som Europas karta ritades om".

En person anmälde sändningen för bristande saktighet, då uppgiften om att annekteringen av Krim skulle ha varit första gången sedan andra världskriget som Europas karta ritades om var felaktig.

I sitt yttrande förklarade SVT att den anmälda sändningen i ett första läge hade publicerats tillsammans med en nyhetsartikel på SVT:s nyhetskaj och sedan även i SVT Play. När SVT uppmärksammades på den felaktiga uppgiften valde redaktionen att omarbete videon. I den nya versionen var det anmälda citatet bortklippat, men inslaget var i övrigt identiskt med den ursprungliga versionen.

I samband med att den nya versionen publicerades på SVT Play skrevs en rättelse ut: "I en tidigare version av videon uppgavs felaktigt att den ryska ockupationen av Krim var första gången som Europas karta ritades om sedan andra världskriget." SVT anförde i yttrandet också att den felaktiga uppgiften var av mindre betydelse för inslagets framställning som helhet, då syftet med inslaget var att presentera korrespondentens personliga upplevelser och reflektioner från tiden i Ukraina.

Granskningsnämnden konstaterar att SVT, efter att man uppmärksammades på felet, uppdaterade publiceringen på SVT Play genom att ta bort den felaktiga uppgiften i programmet samt publicerade en förklarande text i direkt anslutning till programmet om att en felaktig version av programmet tagits bort. Mot denna bakgrund ansåg nämnden att SVT följt bestämmelsen om beriktigande och publiceringen stred därmed inte mot kravet på saktighet.

LOGGA I BAKGRUNDSBILD I INTERVJU – INSLAG FÄLLS FÖR OTILLBÖRLIGT GYNNANDE

FÄLLT: Rapport, SVT1, 2024-03-09, inslag om att hög ränta pressar företag; fråga om otillbörligt gynnande. Dnr. 24/01307.

Inslaget handlade om att många företag pressades av den höga räntan. Inslaget var ca två minuter långt. I inslaget intervjuades bland annat vd:n för företaget Nibe. Han intervjuades i ett videosamtal från sitt kontor där företaget logotyp syntes i vd:ns bakgrundsbild. Intervjun bestod av tre korta klipp som delvis täcktes med andra rörliga bilder.

Inslaget anmäldes av en anmälare som ansåg att det var obefogat att en logotyp bakom den intervjuade vd:n syntes och undrade varför den inte blurrades.

I SVT:s yttrande framhölls att intervjun med Nibes vd i Rapports 18-sändning var en kortare del av ett längre inslag om att företag pressades av det höga ränteläget i Sverige. SVT hade vid intervjutillfället ingen möjlighet att påverka den bakgrundsbild med namnet på företaget som företagets vd hade i Teams.

Intervjun sändes i tre korta avsnitt där vissa delar täcktes med andra rörliga bilder. Redaktionen bedömde att den aktuella exponeringen var så pass kort att logotypen inte behövde täckas ytterligare. Det förekom inga positiva omdömen om företaget eller dess produkter. För att undvika ytterligare exponering av logotypen ändrades bildutsnittet till sändningen klockan 19:30 och logotypen blurrades.

Granskningsnämnden fällde inslaget med följande resonemang:

I drygt 30 sekunder av det två minuter långa inslaget exponerades det aktuella företags namn och logotyp genom att logotypen upptog en stor del av den bakgrundsbild som visades under videointervjun med företagets vd. Till det kommer att reportern nämnde företagets namn ett flertal gånger. Granskningsnämnden anser att exponeringen innebar ett gynnande av företaget som inte var motiverat av ett tillräckligt informationsintresse. Inslaget stred därför mot bestämmelsen om otillbörligt gynnande av kommersiella intressen.

Nämnden noterar även vad som framkommit i SVT:s yttrande om att programföretaget inför den nästföljande Rapport-sändningen redigerade om det aktuella inslaget så att de delar där logotypen syntes blurrades samtidigt som bildutsnittet ändrades. Enligt nämnden mening borde det därmed ha varit möjligt för SVT att även vid den tidigare sändningen utforma inslaget så att exponeringen undveks.

Granskningsnämnden beslutar att ansöka hos förvaltningsrätten om att SVT ska påföras en särskild avgift för överträdelse av bestämmelsen om otillbörligt kommersiellt gynnande. Nämnden anser att överträdelsens karaktär motiverar en avgift om 100 000 kronor.

KRITIK MOT PARTILEDARE BEHÖVDE INTE BEMÖTAS

FRIAT: Rapport, SVT1, 2024-02-16, kl. 19.30, inslag om kritik riktad mot Socialdemokraternas partiledare; fråga om opartiskhet. Dnr. 24/00912.

Inslaget inleddes med en sammanfattning av kritik som Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson hade fått under de senaste dagarna, dels om den före detta socialdemokraten Jamal El-Haj, dels om ett uttalande i Dagens Nyheter där Andersson hade ifrågasatt hur högerdebattören Henrik Jönssons Youtube-kanal finansierades. Efter sammanfattningen samtalade Rapports programledare med SVT:s inrikespolitiska kommentator om bakgrunden till kritiken samt hur denna kunde komma att påverka förtroendet för Andersson.

Inslaget fick en anmälan, där anmälaren skrev att partiledaren ifrågasattes å det grövsta utan att hon själv fick komma till tals.

SVT skrev i sitt yttrande att redaktionen hade sökt Magdalena Andersson och erbjudit henne en intervju, men fått besked att hon inte hade tid. Redaktionen ansåg att det ändå låg i allmänhetens intresse att sätta händelserna i ett sammanhang och valde därför att göra en fördjupning i form av en politisk analys. Magdalena Andersson är, som partiledare för Sveriges största parti och tidigare stats- och finansminister, en politiker med stor makt och lång erfarenhet av svensk politik. Hon har stora möjligheter att nå ut till allmänheten via etablerade medier och andra kanaler, och måste anses tåla hård kritik utan att det framhålls att hon har avstått att kommentera. Det var heller ingen ny kritik som framfördes, utan en återrapportering av publiceringar i andra medier.

Granskningsnämnden konstaterar att politiker får godta relativt långtgående kritik innan det kan krävas att de måste ges tillfälle att bemöta den. Nämnden beaktade också att partiledaren avböjt SVT:s erbjudande om att bemöta kritiken. Mot avgrund av detta stred inslaget inte mot kravet på opartiskhet.

SAKLIG BESKRIVNING AV HACKERGRUPP SOM RYSK – UTGICK FRÅN TT:S UPPGIFTER

FRIAT: SVT Text, s.106, 110 och 111, 2024-02-27, sändning om ett hot om hackerattack mot Bjuvs kommun; fråga om saklighet. Dnr. 24/01102.

Sändningen bestod av en nyhetsartikel på SVT:s text-tv-tjänst. Texten var likalydande på samtliga tre sidor under dagen och löd inledningsvis: ”Rysk hackergrupp hotar Bjuv – Bjuvs kommun hotas av den ryska hackergruppen Akira. Den kriminella gruppen uppger att den inom kort kommer läcka stulna data på Darknet.”

En person har anmält sändning och anför att det saknas bevis för att hackergruppen Akira skulle ha kopplingar till Ryssland.

SVT skrev i sitt yttrande att artikeln utgick från en längre text från nyhetsbyrå TT, en nyhetsbyrå som SVT har prenumererat på i många år och som är omvittnat professionell. I TT:s artikel beskrevs Akira genomgående som en rysk hackergrupp. Redaktionen hade vid tillfället för publicering ingen anledning att ifrågasätta TT:s beskrivning av Akira som rysk. TT hade heller inte ändrat eller korrigerat uppgiften i efterhand. Hackergruppen har även av analytiker och IT-säkerhetsexperter beskrivits som rysk. SVT anförde således att redaktionen hade belägg för att beskriva Akira som en rysk hackergrupp.

Granskningsnämnden ansåg i och med yttrandet att SVT hade visat grund för uppgiften om att hackergruppen beskrevs som rysk. Sändningen stred därmed inte mot kravet på saklighet.

Informationsbrev från SVT Programetik, Sveriges Television, 105 10 Stockholm

E-post: programetik@svt.se, Tel: 08-784 56 78

Om du fått detta infobrev står du även på e-postlistan för nästa.

Nya SVT-prenumeranter kan anmäla sig till programetik@svt.se!